

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

12 iunie 2018

mun. Chișinău

Colegiul lărgit în următoarea componență:

președinte

Toma Nadejda

judecători

Timofti Vladimir

Alerguș Constantin

Țurcan Anatolie

Cobzac Elena

judecând recursul în anulare declarat de Adjunctul Procurorului General, Roșioru Mircea, prin care se solicită casarea sentinței Tribunalului militar al diviziei nr. 333 de infanterie din 24 ianuarie 1945, în cauza penală în privința lui

Ceban Nicolai XXXXX, născut XXXXX,
originar din XXXXX.

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Tribunalului militar al diviziei nr. 333 de infanterie din 24 ianuarie 1945, Ceban Nicolai XXXXX a fost condamnat în baza art.58-1 „a” Cod penal al RSFSR la 10 ani privațiune de libertate, cu interdicție în drepturi pe un termen de 5 ani și confiscarea averii.

2. Potrivit sentinței, inculpatul Ceban Nicolai a fost declarat vinovat și condamnat pentru faptul că, având atitudine ostilă față de puterea sovietică, în a.1941, în perioada retragerii armatei roșii, el nu a întreprins măsuri de evacuare și a rămas să locuiască pe teritoriul temporar ocupat de trupele germano-române. În iulie 1942 Ceban N. benevol s-a angajat la autoritățile de ocupație în calitate de adjunct al starostelui satului XXXXX. Exercițindu-și obligațiile de serviciu, inculpatul îndeplinea toate dispozițiile autorităților de ocupație. Astfel, inculpatul a desfășurat o activitate activă în favoarea ocupanților români, fiind preocupat de depistarea activiștilor sovietici și persoanelor care aveau o atitudine ostilă față de regimul de ocupație, a maltratat cetățenii care refuzau să lucreze în favoarea autorităților române și a participat nemijlocit la jefuirea colhoznicilor, lipsindu-i de bunurile personale.

3. La 05 ianuarie 2018, adjunctul Procurorului General, Roșioru Mircea, declară recurs în anulare și invocând temeiul prevăzut de art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, solicită casarea sentinței Tribunalului militar al diviziei nr. 333 de infanterie din 24 ianuarie 1945, încetarea procesului penal și reabilitarea lui Ceban Nicolai XXXXX, în temeiul art. 3 din Legea Republicii Moldova din

08 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice, precum și, din motivul că, probele administrate în cauză nu sunt suficiente pentru calificarea acțiunilor inculpatului CEBAN N. în baza art.58-1 „a” Cod penal al RSFSR pentru trădare de patrie, deoarece ele nu confirmă faptul că inculpatul prin acțiunile sale a prejudiciat potențialului militar, independenței statale sau inviolabilitatea teritorială a URSS, așa cum prevede dispoziția art.58-1 „a” Cod penal al RSFSR.

Concomitent, instanța de judecată a încălcat în mod flagrant dreptul inculpatului la apărare, examinând cauza penală în lipsa apărătorului, a cărei participare în cazul dat era obligatorie.

Consideră că condamnarea lui CEBAN Nicolai constituie un viciu fundamental comis în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârea pronunțată, deoarece a fost încălcat dreptul inculpatului la un proces echitabil.

4. Judecând argumentele invocate în recurs în raport cu materialele cauzei și cu prevederile legii penale, Colegiul penal consideră că recursul declarat urmează a fi admis cu casarea hotărârii judecătorești atacate, încetarea procesului penal și reabilitarea condamnatului din următoarele considerente.

Potrivit art. 452 alin. (1), coroborat cu art. 453 alin.(1) Cod de procedură penală, Procurorul General și adjuncții lui, pot declara la Curtea Supremă de Justiție recurs în anulare împotriva hotărârii judecătorești irevocabile după epuizarea căilor ordinare de atac. Hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată.

Articolul 6 alin. (1) pct. 44) Cod de procedură penală, stipulează că prin viciu fundamental în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârea pronunțată se înțelege încălcarea esențială a drepturilor și libertăților garantate de Convenția Europeană pentru Drepturile Omului, de alte tratate internaționale, de Constituția Republicii Moldova și de alte legi naționale.

La 30 decembrie 1992 a intrat în vigoare Legea nr. 1225-XII din 08.12.1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice.

Colegiul penal menționează, că potrivit art. 3 al Legii nominalizate, sunt declarate nevinovate și urmează a fi reabilite în fața societății și reintegrate în drepturi, indiferent de locul de trai în prezent, toate persoanele care, în perioada dintre 7 noiembrie 1917 și 23 iunie 1990, au fost supuse represiunilor politice pe teritoriul actualei Republici Moldova, precum și pe teritoriul altui stat, inclusiv cele care au fost condamnate pentru „trădare de patrie” și „agitație antisovietică”, în temeiul art. 54-1 „a”, 54-1 „b” din Codul penal al RSSU și 58-10 alin.(2) Cod penal al RSFSR.

Sub acest aspect, instanța de recurs reține că, CEBAN Nicolai a fost condamnat la 24 ianuarie 1945, prin sentința Tribunalului militar al diviziei nr. 333 de infanterie, pentru trădare de patrie, fără a-i fi respectat dreptul la un proces echitabil.

Ținând cont de cele constatate și de prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. b) Cod de procedură penală, Colegiul penal găsește prezente în speța dată motive întemeiate de a interveni în hotărârea judecătorească irevocabilă de condamnare a lui Ceban Nicolai, cu casarea acesteia și în temeiul prevederilor art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, cu încetarea procesului penal, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea persoanei la răspundere penală, și reabilitarea condamnatului.

În contextul celor expuse, Colegiul lărgit concluzionează că recursul în anulare declarat de procuror este întemeiat și pasibil admiterii.

5. În conformitate cu art. 457 alin. (3), 453 alin. (1), 435 alin. (1) pct. 2) lit. b) Cod de procedură penală, Colegiul lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Admite recursul în anulare declarat de Adjunctul Procurorului General, Roșioru Mircea, casează total sentința Tribunalului militar al diviziei nr. 333 de infanterie din 24 ianuarie 1945, în cauza penală în privința lui **Ceban Nicolai XXXXX**, condamnat în baza art.58-1 „a” Cod penal al RSFSR, cu încetarea procesului penal, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea persoanei la răspundere penală și dispune reabilitarea acestuia.

Decizia este irevocabilă.

Publicată integral la **12 iunie 2018**.

Președinte

Toma Nadejda

Judecători

Timofti Vladimir

Alerguș Constantin

Țurcan Anatolie

Cobzac Elena